ZAKON O DRŽAVNOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. novine FBiH", br. 29/2003, 23/2004, 39/2004, 54/2004, 67/2005, 8/2006, 77/2006 - odluka US, 34/2010 - odluka US, 45/2010 - dr. zakon, 4/2012, 99/2015 i 9/2017 - odluka US)

ZAKON O DRŽAVNOJ SLUŽBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. novine FBiH", br. 29/2003, 23/2004, 39/2004, 54/2004, 67/2005, 8/2006, 77/2006 - odluka US, 34/2010 - odluka US, 45/2010 - dr. zakon, 4/2012, 99/2015 i 9/2017 - odluka US)

I. POGLAVLJE - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Predmet Zakona

1. Ovim zakonom uređuje se radno-pravni status državnih službenika u organima državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), (u daljem tekstu: organ državne službe).

2. Državni službenik je lice postavljeno rješenjem na radno mjesto u organ državne službe u skladu sa zakonom.

Član 2

Proporcionalna zastupljenost

1. U organima državne službe Federacije, Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima i građani Bosne i

Hercegovine bit će proporcionalno zastupljeni.

2. Kao ustavni princip takva proporcionalna zastupljenost bazirat će se na popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

3. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) i vlade kantona nadziru zastupljenost državnih službenika u organima državne službe iz stava 1. ovog člana.

Član 3

Zapošljavanje i unapređenje

1. Zapošljavanje i unapređenje profesionalne karijere državnog službenika temelji se na javnom konkursu i profesionalnoj sposobnosti.

2. Zapošljavanje u organima državne službe vrši se samo na osnovu javnog konkursa i ispunjavanja uvjeta i kriterija propisanih ovim zakonom i posebnim zakonom, te u skladu s kriterijima propisanim podzakonskim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 4

Zakonski principi

Državna služba osigurava poštivanje i primjenu sljedećih principa:

a) zakonitost;

b) transparentnost i javnost;

c) odgovornost;

d) učinkovitost i ekonomičnost;

e) profesionalna nepristrasnost;

f) politička nezavisnost.

Član 5

Izuzeće u primjeni

1. Članovi Parlamenta Federacije, predsjednik i potpredsjednici Federacije, članovi Vlade Federacije, sudije Ustavnog suda Federacije, sudije Vrhovnog suda Federacije i federalni tužioci nisu

državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.

2. Članovi kantonalne vlade, članovi skupština kantona, sudije kantonalnih sudova i kantonalni tužioci nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.

3. Članovi općinskih vijeća, općinski načelnik svake općine i sudije općinskih sudova nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.

4. Članovi gradskih vijeća i gradonačelnici nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.

5. Lica zaposlena kao savjetnici nosioca funkcija iz ovog člana nisu državni službenici.

6. Ovaj zakon se ne primjenjuje na revizore zaposlene u Uredu za reviziju Federacije Bosne i Hercegovine, pripadnike policije i oružanih snaga.

II. POGLAVLJE - RADNA MJESTA U DRŽAVNOJ SLUŽBI

Član 6

Radna mjesta u državnoj službi

1. Državni službenik se postavlja na jedno od sljedećih radnih mjesta:

a) Rukovodeći državni službenici:

1. rukovodilac samostalne uprave i samostalne ustanove;

2. sekretar organa državne službe;

3. rukovodilac uprave i ustanove koje se nalaze u sastavu ministarstva;

4. pomoćnik rukovodioca organa državne službe;

5. glavni inspektori.

b) Ostali državni službenici:

1) šef unutrašnje organizacione jedinice;

2) inspektori;

3) stručni savjetnik;

4) viši stručni saradnik;

5) stručni saradnik.

2. Vlada Federacije propisuje vrstu i složenost poslova koji se vrše u okviru radnih mjesta državnih službenika iz stava 1. ovog člana.

3. Kategorije u okviru radnih mjesta državnih službenika utvrđuju se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa državne službe u skladu s ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 7

Rukovodilac samostalne uprave i samostalne ustanove

1. Rukovodilac samostalne uprave i samostalne ustanove rukovodi upravom odnosno ustanovom i odgovoran je za obavljanje svih poslova iz nadležnosti uprave odnosno ustanove.

2. Rukovodilac za svoj rad i upravljanje odgovara Vladi Federacije.

Član 8

Sekretar organa državne službe

1. Sekretar organa državne službe obavlja poslove od značaja za unutrašnju organizaciju i rad organa državne službe, koordinira radom odjela i sektora, sarađuje između organa i drugih tijela državne službe i preduzeća, realizira program rada organa državne službe i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala koji su mu povjereni i obavlja i druge poslove koje mu odredi rukovodilac organa državne službe.

2. Sekretar organa državne službe za svoj rad i upravljanje odgovara rukovodiocu organa državne službe.

Član 9

Rukovodilac uprave i ustanove koje se nalaze u sastavu ministarstva

1. Rukovodilac uprave i ustanove koje se nalaze u sastavu ministarstva rukovodi upravom odnosno ustanovom u skladu sa zakonom.

2. Rukovodilac za svoj rad i upravljanje odgovara ministru i Vladi Federacije.

Član 10

Pomoćnik rukovodioca organa državne službe

1. Pomoćnik rukovodioca organa državne službe obavlja poslove rukovodnog karaktera unutar osnovne organizacione jedinice i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala dodijeljenih osnovnoj organizacionoj jedinici.

2. Pomoćnik rukovodioca organa državne službe za svoj rad i upravljanje odgovara rukovodiocu organa državne službe.

Član 11

Glavni federalni i glavni kantonalni inspektori

1. Glavni federalni inspektori rukovode poslovima koji se odnose na inspekciju nad provođenjem federalnih zakona, drugih propisa i općih akata koji spadaju u njihovu nadležnost.

2. Prilikom obavljanja inspekcije glavni federalni inspektori ostvaruju saradnju sa nadležnim kantonalnim odnosno gradskim i općinskim inspektorima koja se odnosi na pitanja od zajedničkog interesa za vršenje inspekcije i pružaju im potrebnu stručnu pomoć.

Član 12

Šef unutrašnje organizacione jedinice

1. Šef unutrašnje organizacione jedinice rukovodi jedinicom i obavlja složenije poslove i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala dodijeljenih unutrašnjoj organizacionoj jedinici.

2. Šef unutrašnje organizacione jedinice za svoj rad i upravljanje odgovara pomoćniku, odnosno sekretaru organa državne službe ukoliko u datom organu državne službe nema pomoćnika rukovodioca organa državne službe.

Član 13

Inspektori

Inspektori obavljaju poslove koji se odnose na inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona i radom organa državne službe, u skladu sa zakonom.

Član 14

Stručni savjetnik

1. Stručni savjetnik je državni službenik čija dužnost podrazumijeva odgovornost, visok stepen stručnosti i nezavisnosti u određenim oblastima rada u okviru organizacione jedinice.

2. Stručni savjetnik podnosi izvještaj o svom radu pomoćniku rukovodioca organa državne službe, odnosno rukovodiocu organizacione jedinice.

Član 15

Viši stručni saradnik

1. Viši stručni saradnik obavlja odgovorne poslove u određenoj organizacionoj jedinici.

2. Viši stručni saradnik podnosi izvještaj o svom radu rukovodiocu organizacione jedinice.

Član 16

Stručni saradnik

Stručni saradnik je državni službenik specijaliziran za obavljanje određene oblasti rada.

III. POGLAVLJE - DUŽNOSTI I PRAVA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

Član 17

Dužnosti državnog službenika

1. Državni službenik izvršava zadatke predviđene opisom radnog mjesta i primjenjuje i osigurava poštivanje ustavno-pravnog poretka i zakona u državi Bosni i Hercegovini i Federaciji.

2. Ukoliko državni službenik primi naredbu za koju se pretpostavlja da je nezakonita, postupa na sljedeći način:

a) skreće pažnju izdavaocu naredbe na njenu nezakonitost;

b) ako izdavaoc naredbe ponovi naredbu, državni službenik zatražit će pisanu potvrdu u kojoj se navodi identitet izdavaoca naredbe i precizan sadržaj naredbe;

c) ako je naredba potvrđena, državni službenik izvještava o naredbi neposredno nadređenog izdavaoca naredbe i prinuđen je da je izvrši, osim ako naredba ne predstavlja krivično djelo. U tom slučaju državni službenik odbija da je izvrši i prijavljuje slučaj nadležnom tužilaštvu.

3. Državni službenik je nepristran, te naročito:

a) izbjegava djelatnosti ili propuste u vršenju svoje profesionalne dužnosti koje krše ili su nespojive sa dužnostima utvrđenim ovim zakonom i suzdržava se naročito od javnog ispoljavanja svojih političkih uvjerenja i ne zloupotrebljava vjerska uvjerenja;

b) ne traži i ne prihvaća za sebe ili svoje srodnike bilo kakvu dobit, beneficiju, naknadu u novcu, uslugama i slično osim onih dozvoljenih ovim zakonom.

4. Državni službenik se u vršenju svojih dužnosti rukovodi općim interesom, te naročito:

a) služi i pomaže javnosti;

b) pruža javnosti, zainteresiranim stranama i javnim organima informacije zatražene u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama.

5. Državni službenik ne smije zauzimati nekretninu u vlasništvu izbjeglice ili prognanika niti zauzimati stan za koji je izbjeglica ili prognanik podnio zahtjev za povrat stanarskog prava, niti zauzimati stan koji bi trebao biti pod upravom općinskog organa uprave zaduženog za stambena pitanja i koji bi trebao biti korišten u svrhu alternativnog smještaja.

6. Državni službenik ispunjava i druge dužnosti utvrđene ovim zakonom.

7. Državni službenik u vršenju svojih zadataka naročito se rukovodi principima utvrđenim u Etičkom kodeksu za državne službenike koji donosi Agencija za državnu službu (u daljem tekstu: Agencija). Kodeks se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 18

Prava državnog službenika

1. Državni službenik ima pravo:

a) na stalni radni odnos do sticanja uvjeta za penziju, osim ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno;

b) na odsustvo utvrđeno zakonom, kao i na nastavak rada na istom ili sličnom radnom mjestu po isteku odsustva;

c) da bude nagrađen na osnovu zadataka i rezultata rada kako je utvrđeno u V. poglavlju ovog zakona;

d) na plaću i naknadu na način utvrđen u V. poglavlju ovog zakona;

e) na potporu i pomoć u stručnom obrazovanju i profesionalnom usavršavanju u cilju napredovanja u karijeri putem obuke i na druge načine;

f) na zaštitu svog fizičkog i moralnog integriteta od države tokom obavljanja službenih dužnosti;

g) da se nadređeni državni službenik prema njemu odnosi poštujući njegovo ljudsko dostojanstvo;

h) da osnuje ili se učlani u sindikat ili profesionalno udruženje u skladu sa zakonom;

i) da štrajkuje, u skladu sa zakonom.

2. Državni službenik ima pravo na: pošten i pravedan tretman u svim aspektima kadrovske politike, bez obzira na nacionalnost, socijalno porijeklo, entitetsko državljanstvo, prebivalište, religiju, politička i druga uvjerenja, spol, rasu, rođenje, bračni status, starosnu dob, imovinsko stanje, hendikepiranost ili drugi status.

Član 19

Nespojivosti sa dužnostima državnog službenika

1. Državni službenik ne smije obavljati dužnost, djelatnost ili biti na položaju koji dovodi do sukoba interesa sa njegovim službenim dužnostima, a naročito:

a) državni službenik ne smije obavljati dodatnu djelatnost za koju se plaća naknada, osim u slučaju kada je to odobrio rukovodilac organa državne službe. Vlada Federacije donosi podzakonski akt kojim se propisuju slučajevi u kojima se može dati ovakvo odobrenje;

b) državni službenik koji je razriješen dužnosti u roku od dvije godine od dana razrješenja s dužnosti ne može se zaposliti kod poslodavca kojem je bio redovni pretpostavljeni, odnosno ne može se zaposliti u firmi nad čijim radom je provodio redovit nadzor. On također ne smije primati bilo kakvu naknadu od tog poslodavca ili firme u roku od dvije godine od dana razrješenja s dužnosti;

c) s izuzetkom rukovodećih državnih službenika, smatrat će se da je državni službenik na odsustvu iz državne službe od trenutka kada je potvrđena njegova kandidatura za javnu funkciju na koju se bira direktno ili indirektno, ili od trenutka kada je imenovan na položaj u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u Federaciji i u Bosni i Hercegovini. U tom slučaju rukovodeći državni službenik podnosi ostavku na mjesto u državnoj službi;

d) državni službenik iz stava 1. tačke c) ovog člana, s izuzetkom rukovodećih državnih službenika, može se vratiti na isto ili slično radno mjesto u istom ili drugom organu državne službe najkasnije u roku od mjesec dana od nastupanja sljedećih slučajeva: neuspjeha na izborima, završetka mandata i prestanka funkcije u zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u Federaciji i u Bosni i Hercegovini;

e) državni službenik ne može biti Član upravnih i drugih odbora političkih stranaka i ne smije slijediti upute političkih stranaka.

2. U skladu sa ovim zakonom, prilikom postavljenja na radno mjesto državnog službenika, državni službenik predočit će sve informacije o imovini na raspolaganju državnog službenika.

3. Svi podaci iz stava 2. ovog člana čuvaju se u evidenciji Registra državne službe u skladu s propisima o zaštiti podataka koji su na snazi u Federaciji.

Član 20

Prava i obaveze savjetnika

1. Savjetniku iz stava 5. člana 5. ovog zakona ne garantuje se sigurnost uživanja položaja:

a) savjetnik može biti razriješen dužnosti u bilo koje vrijeme od nosioca funkcije iz člana 5. ovog zakona koji ga je imenovao na radno mjesto savjetnika;

b) mandat savjetnika ne može biti duži od mandata nosioca funkcije čiji je savjetnik;

c) imenovanje na mjesto savjetnika se ne može preinačiti u položaj državnog službenika sa sigurnošću uživanja položaja.

2. Ukoliko državni službenik, s izuzetkom rukovodećih državnih službenika, bude imenovan na položaj savjetnika smatrat će se da je na odsustvu od trenutka kada je imenovan.

3. U slučaju iz stava 2. ovog člana rukovodeći državni službenik podnosi ostavku na mjesto u državnoj službi.

4. Državni službenik iz stava 2. ovog člana, s izuzetkom rukovodećih državnih službenika, može se vratiti na isto ili slično radno mjesto najkasnije u roku od mjesec dana od kada prestaje njegovo imenovanje, ako postoji slobodno radno mjesto.

5. Savjetnik daje ostavku od trenutka kada je potvrđena njegova kandidatura za izborni položaj ili od trenutka kada je imenovan na položaj u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u Federaciji i u Bosni i Hercegovini.

6. Vlada Federacije donosi podzakonski propis kojim se određuju specifični slučajevi nespojivosti s radnim mjestom savjetnika.

Član 21

Odlučivanje o pravima i dužnostima državnih službenika

1. O pravima i dužnostima državnih službenika iz radnog odnosa, na osnovu ovog zakona i podzakonskih propisa, odlučuje rukovodilac organa državne službe osim kada je ovim zakonom i podzakonskim propisima utvrđeno da odlučuje drugi organ (Agencija i Odbor za žalbe).

2. O pravima i dužnostima iz stava 1. ovog člana donosi se rješenje.

3. Za donošenje i dostavljanje rješenja državnom službeniku primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku.

4. Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana državni službenik ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu Odboru državne službe za žalbe (u daljem tekstu: Odbor za žalbe) radi preispitivanja pravilnosti donesenog rješenja.

IV. POGLAVLJE - UPRAŽNJENA RADNA MJESTA, PREMJEŠTAJ, ZAPOŠLJAVANJE, OCJENA RADA I UNAPREĐENJE

Član 22

Popuna upražnjenog radnog mjesta

Popuna upražnjenog radnog mjesta državnog službenika u organu državne službe vrši se na način predviđen u čl. od 22a. do 24. i članu 35. ovog Zakona za koji se odluči rukovodilac organa državne službe.

Član 22a

Interni premještaj državnog službenika

1. Ukoliko u organu državne službe postoji upražnjeno radno mjesto državnog službenika u tom slučaju rukovodilac organa državne službe prvo razmatra da li može na to radno mjesto premjestiti državnog službenika koji se nalazi na sličnom radnom mjestu u istom organu državne službe. Premještaj može biti dobrovoljan, uz saglasnost državnog službenika koji se premješta, a izuzetno i nametnut, ako postoje objektivno utvrđene i neodložne potrebe službe. Nametnuti premještaj može biti i zamjena službenika sa jednog na drugo radno mjesto. Rješenje o premještaju donosi rukovodilac organa državne službe. Primjerak rješenja dostavlja se Agenciji.

2. Kod odlučivanja o premještaju u obzir se uzimaju ocjene rezultata rada koje je ostvario državni službenik koji se premješta, kao i njegova ukupna stručna sposobnost za obavljanje poslova na radnom mjestu na koje se premješta.

3. Ukoliko premještaj podrazumijeva i promjenu prebivališta državni službenik ima pravo na odgovarajuću naknadu, što se utvrđuje pravilnikom iz stava 2. Član 46. ovog Zakona.

Član 22b

Sporazumno preuzimanje dužnosti državnog službenika iz drugog organa državne službe

Organ državne službe može sporazumno sa drugim organom državne službe istog nivoa vlasti i uz saglasnost ili pisani zahtjev državnog službenika preuzeti državnog službenika sa iste ili slične pozicije, a kod rukovodećih državnih službenika iz člana 6. stav 1. tačka a) ovog Zakona može preuzimati samo one rukovodeće državne službenike iz tač. 2., 4. i 5. koji se nalaze na poziciji radnog mjesta koja je istovjetna poziciji radnog mjesta na koje se vrši preuzimanje. Preuzimanje se vrši pisanim sporazumom organa državne službe od čega se primjerak sporazuma i rješenje o postavljenju dostavljaju Agenciji.

Član 22c

Posebni uvjeti za prijem savjetnika u radni odnos kao i uvjeti koje moraju ispunjavati savjetnici koji već vrše tu funkciju moraju biti identični uvjetima za prijem državnog službenika - pomoćnika rukovodioca organa državne službe.

Član 23

Popuna upražnjenih radnih mjesta sa liste prekobrojnih

1. Kada rukovodilac organa državne službe odluči da popunu upražnjenog radnog mjesta državnog službenika ne vrši na način predviđen čl. 22a. i 22b. ovog Zakona, odnosno ako se popuna ne izvrši na taj način, u tom slučaju rukovodilac tog organa podnosi zahtjev Agenciji za popunu tog radnog mjesta.

2. Agencija prvo pokušava popuniti to radno mjesto državnim službenicima koji se nalaze na listi prekobrojnih državnih službenika koju vodi Agencija za sve organe državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine. Popuna se vrši prema kriterijima i pravilima za izbor državnih službenika koje podzakonskim aktima utvrđuje Agencija.

Član 24

Javno oglašavanje

1. Ukoliko se upražnjeno radno mjesto u organu državne službe ne bude moglo popuniti na način predviđen u članu 23. ovog Zakona, u tom slučaju to radno mjesto Agencija popunjava oglašavanjem javnog konkursa koji se provodi prema odredbama ovog člana i čl. od 25. do 32. ovog Zakona.

2. Zabranjena je diskriminacija na osnovu spola u postupku zapošljavanja i unapređenja državnog službenika u smislu člana 3. Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini (" Službeni glasnik BiH", br. 16/03).

3. Javni konkurs objavljuje se najmanje 15. dana prije krajnjeg roka za prijave u "Službenim novinama Federacije BiH" i u najmanje dva dnevna lista koja se distribuiraju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i na službenoj internet stranici Agencije.

4. Javni konkurs sadrži:

a) naziv i opis upražnjenog radnog mjesta,

b) opće uvjete iz člana 25. ovog Zakona,

c) posebne uvjete utvrđene pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji,

d) spisak potrebnih dokumenata, rok i mjesto njihovog podnošenja.

5. Troškove objavljivanja javnog konkursa snosi organ državne službe za čije se potrebe provodi taj konkurs.

Član 25.

Opći uvjeti za postavljenje državnog službenika

1. Da bi bilo postavljeno na radno mjesto državnog službenika lice mora ispunjavati sljedeće opće uvjete:

a) da je državljanin Bosne i Hercegovine;

b) da je starije od 18 godina;

c) da ima univerzitetsku diplomu ili druge obrazovne ili akademske kvalifikacije najmanje VII stepena stručne spreme odnosno visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, što se utvrđuje propisom kojim se uređuju poslovi osnovnih djelatnosti i pomoćno tehnički poslovi i uvjet za njihovo

obavljanje u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine;

d) da je zdravstveno sposobno za vršenje određenih poslova predviđenih za to radno mjesto;

e) da u posljednje tri godine od dana objavljivanja upražnjenog radnog mjesta lice nije otpušteno iz državne službe kao rezultat disciplinske mjere na bilo kojem nivou vlasti u Bosni i Hercegovini;

f) da nije obuhvaćeno odredbom člana IX.1. Ustava Bosne i Hercegovine.

2. Izuzetno od uvjeta utvrđenih u stavu 1. ovog člana, lica sa završenom višom stručnom spremom (VI stepen) koje su ranije postavljene kao državni službenici na radna mjesta u državnoj službi mogu ostati na tom radnom mjestu u periodu ne dužem od tri godine od stupanja na snagu ovog zakona.

NAPOMENA: Ovaj dokument nije objavljen u cijelosti.